MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee
Narva mnt 7a
15172 Tallinn, Eesti

Teie 16.10.2026 nr 6-5/26/11916-12

Meie 18.11.2026 nr 13-3/2222-36

**Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH aruande eelnõu esitamine täiendavaks kooskõlastamiseks**

Täname Keskkonnaametit Eesti–Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande kohta esitatud täiendavate märkuste eest.

Oleme Teie 16.10.2026 kirjas esitatud märkused läbi vaadanud ning nende alusel täiendanud planeeringu seletuskirja, KSH aruannet ja planeeringu kaardirakendust. Vastuste ülevaatlikkuse huvides ei ole allpool esitatud Teie märkusi täismahus, vaid lühendatud ja koondatud kujul, säilitades nende sisu ja mõtte.

Täiendatud planeeringu materjalid on kättesaadavad järgmistelt linkidelt: REP seletuskiri ja KSH aruanne.

Alljärgnevalt esitame vastused Teie märkustele ja ettepanekutele.

**1. Alajaamade mürahinnang**

Märkus: Lisada REP-i seletuskirja selge tingimus, et alajaamade projekteerimise etapis tuleb teha mürahinnang.

Vastus: Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja punkti 4.6.1.10 on täiendatud nii, et mürahinnang tuleb koostada kõigi uute ja laiendatavate alajaamade projekteerimisel. Hinnangus tuleb arvestada kasutatavate trafode tüübi ja helivõimsustasemega LwA (dB) ning müranõuete täitmisega elamumaa piiril ja maatulundusmaa puhul õueala piiril.

**2. Maavarade väljamise ja transpordi tingimused**

Märkus: Lisada REP-i seletuskirja tingimus maavara väljamise võimalikkuse hindamiseks ja ehitusaegse transpordi tagamiseks.

Vastus: Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja on täiendatud asukohapõhiste tingimustega trassilõikudes, mis kattuvad Jäinasoo ja Kasesoo turbamaardla, Reeküla, Valjala ja Kuiste savimaardla ning Tõnumaa turbamaardlaga (punktid 4.7.2.5, 4.7.3.9–4.7.3.12 ja 4.7.10.22). Tingimuste kohaselt tuleb õhuliini ja mastide paiknemisel arvestada maardlate

võimaliku kasutamisega, säilitada maavara võimalikult suures ulatuses kaevandamisväärsena ning tagada ehituse ajal maavara transpordi toimimine.

**3. Kahtla–Kübassaare loodusala Natura eelhindamise täiendamine**

Märkus: Täiendada KSH aruande Natura eelhindamist, kajastades maakaabli trassi kattumist ka elupaigatüübiga vanad loodusmetsad (9010*).

Vastus: Märkusega on arvestatud. KSH aruande alapeatükki 8.10.3.3 on täiendatud, tuues lisaks elupaigatüübile lood (6280*) välja ka trassikoridori kattumise elupaigatüübiga vanad loodusmetsad (9010*). Sellega on Natura eelhindamise käsitlus viidud kooskõlla aruande alapeatükiga 8.10.4. Täiendatud on ka planeeringu seletuskirja, sh kirjeldatud maakaabli lahendust Kahtla-Kübassaare loodusalal (ptk 3.6.2.).

**4. Maakaabli paigaldusmeetod Kahtla–Kübassaare loodusalal**

Märkus: Selgitada, miks on Kahtla–Kübassaare loodusalal kavandatud valdavalt lahtine kaabli paigaldusmeetod, kuigi kinnisel meetodil on elupaikadele väiksem negatiivne mõju.

Vastus: Märkusega on arvestatud. Planeeringulahenduse täpsustamisel on Kahtla–Kübassaare loodusalal korrigeeritud kaablitrassi paiknemist ja paigaldusviisi, lähtudes Natura elupaigatüüpide paiknemisest ja väärtusest. Vastavat hinnangut on täiendatud KSH aruande peatükis 8.10.5.3. Täpsemat lahendust selgitame järgmise märkuse vastuses.

**5. Natura hindamise leevendusmeetmete kajastamine planeeringus**

Märkus: Kajastada KSH aruande alapeatükis 8.10.9 määratud Natura leevendusmeetmed, sealhulgas kinnine paigaldusmeetod ja siirdemuhvikaevise viimine loodusalalt välja, REP-i seletuskirjas ja kaardirakenduses kohustuslike tingimustena.

Vastus: Märkusega on arvestatud. Kahtla–Kübassaare loodusalal on kaablitrassi asukohta ja ehitusviisi täpsustatud. Loodusala läänepoolses osas on kavandatud kinnine ning ida- ehk merepoolses osas lahtine paigaldusmeetod. Suundpuurimise jätkumuhvi abikaevis, siirdemuhvikaevis ja merekaabli kaevise asukohad on kavandatud väljapoole kaitse-eesmärgiks olevaid esmatähtsaid elupaiku, väiksema esinduslikkusega või kiiresti taastuvatele aladele. Natura hindamise järgi on selle lahenduse ja leevendusmeetmete koosrakendamisel oluline ebasoodne mõju loodusala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkidele välditav. KSH aruande peatükke 8.10.5.3 ja 8.10.9 on vastavalt täiendatud.

Planeeringu seletuskirjas on paigaldusmeetodid tingimustena sõnastatud punktis 4.7.5.6. Täpsustatud on ka KSH aruandes sätestatud ehitusaegsed leevendusmeetmed punktides 4.7.5.19. - 4.7.5.21.

**6. Natura hüvitusmeetmete käsitlus**

Märkus: Selgitada elupaigatüübi lood (6280*) taastamist kadastike (5130) arvelt hüvitusmeetmena, arvestades Natura hüvitusmeetmete rakendamise õiguslikke eeldusi.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande peatükis 8.10.9 on hüvitusmeetmete käsitlust korrigeeritud, arvestades Kahtla–Kübassaare loodusalal täpsustatud kaablitrassi asukohta. Vt ka vastuseid punktidele 4 ja 5.

**7. Eesti mereala planeeringu KSH-le viitamine**

Märkus: Mereala planeeringu KSH põhjal ei saa üldistada, et merekaablite paigaldamise mõju Natura loodusalade kaitse-eesmärkidele on alati ajutine, lokaalne ja ebaoluline.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande peatükis 8.10.9 on täiendatud ja täpsustatud Kahtla–Kübassaare ning Väinamere loodusaladele merekaabli paigaldustöödest avalduva mõju hinnangut ja kavandatud meetmete tõhususe käsitlust.

**8. Kauni kuldkinga kasvukoha kaitse**

Märkus: Viia REP-i seletuskirja tingimus kooskõlla KSH aruandes ja kaardirakenduses kajastatud lahendusega, mille kohaselt on trassikoridor kasvukohast KLO9355606 mööda juhitud.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja varasem punkt 4.7.5.7 on kustutatud ning lisatud punkt 4.7.5.31. Selle kohaselt on Muriste külas kauni kuldkinga kasvukoht KLO9355606 planeeringulahenduses välditud. Kui ehitustööde käigus ei ole kasvukoha mõjutamist tehnoloogilistel või muudel põhjustel võimalik vältida, tuleb kasutada pinnasekaitse elemente ja teha töid väljaspool liigi vegetatsiooniperioodi või istutada tööalale jäävad taimed enne ehitustöid sobival ajal ümber.

**9. Kolgi madaliku ja Irbe madaliku looduskaitsealade kajastamine**

Märkus: Ajakohastada kaardirakendust, arvestades Kolgi madaliku ja Irbe madaliku looduskaitsealade moodustamist.

Vastus: Märkusega on arvestatud. Planeeringu kaardirakenduses on Kolgi madaliku ja Irbe madaliku looduskaitsealad eemaldatud projekteeritavate kaitsealade kihilt ning lisatud kehtivate kaitsealade kihile.

**10. Seira ja Ingliste väike-konnakotka hüvitusalad**

Märkus: Täpsustada Seira hüvitusalaga kattumise ulatust, hinnata trassikoridori lõuna poole nihutamise võimalust ning hüvitusaladega külgnemisest tulenevaid mõjusid.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande alapeatükis 8.15.5 on Seira väike-konnakotka elupaiga ja hüvitusala hinnangut täpsustatud EELISesse kantud ajakohastatud andmete alusel. Koostöös ornitoloogidega on analüüsitud trassikoridori lõuna poole nihutamist ning seda on peetud eelistatud lahenduseks. Nihutus on planeeringulahendusse sisse viidud ja kirjeldatud REP-i seletuskirja peatükis 3.6.2. Kaardirakendusse on lisatud Rail Balticu hüvitusalad ning täpsustatud linnustiku ajalised piirangud.

**11. Linnustikuga seotud ajalised piirangud**

Märkus: Täpsustada KSH aruande tabelis 45 merikotka ja väike-konnakotka elupaikade läheduses kehtivaid ajalisi piiranguid ning händkaku elupaigas rakendatavat raadamispiirangut.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande tabelis 45 on ajalisi piiranguid korrigeeritud vastavalt Keskkonnaameti märkustele. Samuti on täpsustatud vastavaid asukohapõhiseid tingimusi REP-i seletuskirjas ja kaardirakenduses. Ajalised piirangud on sätestatud kaablikoridoride raadamise üldtingimusena seletuskirja punktis 4.5.2.3., õhuliinide osas muu hulgas punktis 4.7.3.13, 4.7.9.13, 4.7.10.16 ja 4.7.11.11.

**12. Metsise ökoduktide ümbruses vajalikud tegevuspiirangud**

Märkus: Määrata REP-i seletuskirjas ja planeeringus metsise ökoduktide suudmealadel vajalikud tegevuspiirangud; üksnes võimalike raadamispiirangutega alade näitamine kaardirakenduses ei ole piisav.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja punktides 4.7.10.8–4.7.10.10 ja 4.7.11.7–4.7.11.8 on täpsustatud Tiduvere, Araste, Kilgi, Nõlva–Selja, Nõlvasoo–Ahekõnnu ja Iidva–Rumbi metsakanaliste ökoduktide kujundamise tingimusi. Metsiste ökoduktidega piirnevates metsaeraldistes on kehtestatud uuendusraie keeld, mis jõustub planeeringu kehtestamisel. Maaomanik ja arendaja võivad väljaspool planeeringumenetlust kokku leppida piirangute kompenseerimises.

### 13. Murtoode kahjustamise vältimine

Märkus: Selgitada, kas Hanila merekaabli trassilõigu täiendav nihutamine on murtoode kahjustamise vältimiseks vajalik, ning põhjendada vastavat järeldust.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. Murtoode kahjustamise vältimiseks on Hanila merekaabli trassikoridori nihutatud ligikaudu 8 km pikkuses lõigus põhja poole. Uus asukoht võimaldab eeldatavalt kaabli projekteerida ja paigaldada murtoosid oluliselt kahjustamata. Nihutuse mõju on hinnatud ka merepõhjaelustiku ja -elupaikade seisukohast ning täpsustatud leevendusmeetmeid KSH aruande peatükkides 8.9.3.1, 8.9.6 ja 8.17. Muudatust on kirjeldatud REP-i seletuskirja peatükis 3.6.2 ning tingimusena sõnastatud punktis 4.7.5.11.

### 14. Merekaabli rajamisega kaasnev merepõhja elupaikade kadu

Märkus: Hinnata merepõhja elupaikade kadu ka mõjutatava mereala tasandil, mitte üksnes üle-eestilises võrdluses.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud ning KSH aruande peatükki 8.17.3 on täiendatud. Selgitame, et Keskkonnaagentuuri 2024. aasta analüüs „LoD mereelupaikade ja meretuuleparkide analüüs“ ei määra eraldi reegleid, mille alusel hinnata elupaigakao olulisust konkreetsel merealal. Merestrateegia raamdirektiivi D6 indikaatorid seavad lävendid üle-eestilisel tasandil, samas kui Keskkonnaagentuuri analüüsis on kasutatud HELCOMi alambasseine.

### 15. Merekaabli paigaldamise ajalised piirangud linnustiku kaitseks

Märkus: Täpsustada REP-i seletuskirjas merekaabli paigaldamise ajalised ja ruumilised piirangud, lähtudes KSH aruandest.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja punktides 4.7.5.8, 4.7.5.25 ja 4.7.5.26 on täpsustatud järgmisi tingimusi. Laidude põhikaardile kantud veepiirist 500 m ulatuses ei ole merekaabli paigaldustööd lubatud 15. aprillist kuni 15. juulini. Veelindude massilistes peatumispaikades tuleb kevad- ja sügisrände ajal arvestada vahetult enne töid tehtava lennuloendusega ning esitada selle tulemused ja tööde ajakava Keskkonnaametile kooskõlastamiseks. Kui operatiivset lennuloendust ei tehta, ei ole paigaldustööd lubatud 1. aprillist kuni 31. maini ja 1. septembrist kuni 31. oktoobrini.

### 16. Tööde peatamise tingimus olulise keskkonnamõju ilmnemisel

Märkus: Selgitada REP-i seletuskirjas tööde peatamist käsitleva tingimuse sõnastuse muutmist.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja punktis 4.7.5.28 on taastatud varasem tingimus järgmises sõnastuses: „Kui ehitustööde käigus ilmneb oluline negatiivne mõju (nt

heljumi levik tundlikule alale või kaitstavate liikide häirimine), tuleb tööd ajutiselt peatada kuni tingimuste paranemiseni või täiendavate leevendusmeetmete rakendamiseni.“

**17. Merekaabliga seotud täiendavate uuringute määramine**

Märkus: Nimetada REP-i seletuskirjas konkreetselt uuringud, mille vajadus on KSH käigus juba välja selgitatud, mitte jätta nende vajalikkust järgmises menetlusetapis uuesti otsustamiseks.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja punktis 4.7.5.11 on sätestatud kohustus täiendava merepõhjaelustiku uuringu läbiviimiseks, 4.7.5.14 on määratud nõue võtta ehitusprojekti koostamisel kaablitrassilt merepõhja setteproovid ning teha heljumi leviku matemaatiline modelleerimine. Modelleerimisel tuleb konkreetsete uuringute ja andmeallikate põhjal arvestada põhjasetete omadusi, mereala hüdrodünaamikat, tööde tehnoloogiat ja kasutatava tehnika näitajaid ning heljumi looduslikku fooni.

**18. Keskkonnameetmete täielik kajastamine REP-i seletuskirjas**

Märkus: Kajastada REP-i seletuskirjas kõik KSH aruandes määratud keskkonnameetmed, muu hulgas merepõhjaelupaikade taastamine, ajalised piirangud, kaablikraavi tagasitäitmine ning heljumi ja reostuse vältimine.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja elluviimise peatükki on täiendatud KSH aruandes esitatud keskkonnameetmetega. Planeeringus on kohustuslikud meetmed sõnastatud tingimustena; ehitusaegsete meetmete tehniline rakendamine ja seiremeetmed täpsustatakse ehitusprojekti koostamisel, mil selgub liini ja kaabli täpne asukoht.

**19. Keskkonnameetmete sõnastuse täpsustamine**

Märkus: Täpsustada REP-i seletuskirjas heljumi leviku piiramist hüljeste liikumisvõimaluste säilitamiseks, kaablikraavi tagasitäitmist ja merekaabli paigaldustehnoloogia valikut.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja elluviimise peatükis on KSH aruandes esitatud keskkonnameetmete sõnastust täpsustatud. Planeeringus on määratud kohustuslikud tingimused ning eristatud neist meetmed, mille tehnilist rakendamist või seirekorraldust tuleb ehitusprojekti koostamisel täpsustada.

**20. Metsise ja tedre piirkondade ajalised piirangud**

Märkus: Määrata REP-i seletuskirjas konkreetsed ajalised piirangud Nõlva, Vana-Nurtu, Kilgi soo, Araste ja Tiduvere metsise piirkondades ning Rumba tedre piirkonnas, samuti selgitada ornitoloogilise sisendi kasutamist.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. REP-i seletuskirja varasem punkt 4.7.10.15 on kustutatud, kuna peatükis 4.7 on määratud täpsed ajalised piirangud, sealhulgas metsise kaitseks.

**21. Merekaabli trassikoridori laiuse ühtlustamine**

Märkus: Ühtlustada KSH aruandes ja REP-i seletuskirjas merekaabli trassikoridori laiuse andmed.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande peatükis 6.2.2 on merekaabli trassikoridori laius ühtlustatud REP-i seletuskirjas ja KSH aruande teistes peatükkides toodud 432 meetriga.

**22. Põhjavee ümberjuhtimisega seotud nõuded**

Märkus: Täiendada KSH aruannet ja REP-i seletuskirja viidetega veeseaduses sätestatud põhjavee võtmise ja ümberjuhtimise nõuetele.

**Vastus:** Märkusega on arvestatud. KSH aruande peatükki 8.7.5 on täiendatud. REP-i seletuskirja punkti 4.3.1.17 on lisatud tingimus, mille kohaselt on põhjavee võtmiseks, sealhulgas põhjavee ümberjuhtimiseks, vajalik vee erikasutuse keskkonnaluba. Õigusaktide sätteid ei ole seletuskirjas eraldi nimetatud, sest need võivad ajas muutuda; seadusest tulenev loakohustus kehtib sellest sõltumata.

**Palume Keskkonnaametil täiendatud materjalid ja märkustele antud vastused uuesti läbi vaadata ning anda teada esimesel võimalusel või hiljemalt 12 tööpäeva jooksul, kas tehtud täiendused on piisavad planeeringu ja KSH aruande kooskõlastamiseks.**

Lisaks palume kooskõlastamisel arvestada, et tegemist on **Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi ülesandega ning Eesti-Läti neljanda riigi eriplaneeringu kehtestamise tähtaeg on 2026. aasta IV kvartal**, mistõttu on vajalik menetluse õigeaegne läbiviimine.

Juhul kui teil tekib küsimusi planeeringu materjalide kohta, palume jooksvalt ühendust võtta projektijuhiga Monika Korolkov (+372 5884 7055, monika.korolkov@mkm.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ivan Sergejev
planeeringute asekantsler

Monika Korolkov +372 5884 7055
monika.korolkov@mkm.ee